

ISI KANDUNGAN

Kandungan	Halaman
Abstrak	ii
<i>Abstract</i>	iii
<i>Mulakkhaṣ al-Baḥth</i>	iv
Penghargaan	v
Isi Kandungan	vi
Lampiran	xiv
Senarai Jadual	xv
Senarai Statut	xvi
Senarai Kes	xviii
Senarai Ringkasan	xix
Transliterasi	xx

BAB PERTAMA: PENDAHULUAN

1.1. Latar Belakang Masalah Kajian	1
1.2. Pernyataan Masalah Kajian	7
1.3. Objektif Kajian	7
1.4. Kepentingan Kajian	9
1.5. Skop Kajian	10
1.6. Metodologi Kajian	13
1.6.1. Metod Pengumpulan Data	13
1.6.1.1. Kajian Perpustakaan	13
1.6.1.2. Temubual	15
1.6.1.3. Borang Maklumat Kes	17

1.6.2. Penganalisisan Data	20
1.7. Ulasan Literatur	23
1.8. Struktur Kajian	37

BAB KEDUA: SULH DALAM PERUNDANGAN ISLAM

2.1. Pengenalan	40
2.2. Latar Belakang Sejarah Pengamalan Sulh Dalam Islam	44
2.2.1. Pengamalan Sulh pada Zaman Pra Islam dan Zaman Rasulullah s.'a.w	45
2.2.2. Pengamalan Sulh Pada Zaman <i>al-Khulafā' al-Rāsyidīn</i>	51
2.2.3. Pengamalan Sulh Pada Zaman Bani Umayyah dan Bani 'Abbāsiyyah	53
2.3. Sulh Dalam Perundangan Islam	56
2.3.1. Definisi Sulh Menurut Bahasa	57
2.3.2. Definisi Sulh Menurut Syarak	59
2.3.2.1. Definisi Sulh Menurut Mazhab Ḥanafī Ṣyāfi'ī dan Ḥanbalī	59
2.3.2.2. Definisi Mazhab Mālikī	63
2.4. Elemen Sulh	70
2.4.1. <i>Ṣiġḥah</i> , Persetujuan (<i>Reḍā</i>) Dan Kompromi	71
2.4.2. Pihak-Pihak Yang Berakad	74
2.4.2.1. Syarat-Syarat Keahlian (<i>al-'Ahliyyah</i>)	75
2.4.2.2. Kualifikasi <i>Wasīf</i> Pengantara	76
2.4.3. Hak yang di Pertikaikan	76

2.4.4. Gantian Sulh (<i>al-Muṣālah bihi</i>)	80
2.5. Peruntukan Sulh dalam al-Qur'ān	83
2.6. Peruntukan Sulh dalam Hadith	88
2.7. <i>Ijma'</i> Para Sahabat Mengenai Amalan Sulh	90
2.8. Sulh Dalam Aspek Kekeluargaan	91
2.8.1. Limitasi Sulh Kekeluargaan	91
2.8.2. Sulh Di antara Suami Dan Isteri Dalam Tempoh Perkahwinan	92
2.8.2.1. Sulh Dalam Perkara-Perkara Yang Bukan Harta	92
2.8.2.2. Sulh Dalam Kes-Kes Harta	95
2.8.2.2.1 Pengguguran Hak (<i>Tanāzul al-Ḥaq</i>) Untuk Tujuan Perceraian	98
2.8.2.2.1.1. Pengguguran Hak Berbentuk Harta	99
2.8.2.2.1.2. Hak Bukan Harta – Hak Penjagaan dan Pemeliharaan Anak	106
2.8.3. Sulh di antara Suami dan Isteri Selepas Perceraian	109
2.9. Masa Pelaksanaan Sulh	112
2.10. Kesimpulan	112

BAB KETIGA: KAEDAH PENCAPAIAN SULH

3.1. Pengenalan	114
3.2. Pencapaian Sulh Menerusi Kaedah <i>Taḥkīm</i>	115
3.2.1. Perkara-perkara Yang Boleh Diselesaikan Melalui <i>Taḥkīm</i>	117
3.2.2. <i>Taḥkīm</i> Dalam Kes-Kes Kekeluargaan	119
3.2.3. Kualifikasi <i>Ḥakam</i> Dalam Pertikaian Keluarga	122

3.2.3.1. Hakam Dari Kalangan Keluarga	124
3.2.4. Bilangan <i>Hakam</i>	127
3.2.5. Masa Perlantikan <i>Hakam</i>	128
3.2.6. Tujuan Perlantikan <i>Hakam</i>	131
3.2.7. Eksekusi Keputusan <i>Hakam</i>	135
3.2.8. Perbezaan dan Persamaan di antara <i>Tahkim</i> dan Sulh	141
3.3.Sulh Melalui Wakil	143
3.3.1. Definisi Wakālah	144
3.3.2. Dalil Pensyari'atan Wakālah	144
3.3.3. Elemen Wakālah	147
3.3.4. <i>Al-Wakā' bi al-Khuṣūmah</i>	148
3.4.Mediasi/ <i>Wasā'ah</i>	151
3.4.1. Definisi Mediasi	153
3.4.2. Ciri-ciri Umum Mediasi	155
3.4.2.1.Mediasi Kekeluargaan	159
3.4.3.Perbezaan di antara Mediasi dan Lain-Lain	161
Kaedah Penyelesaian Pertikaian	
3.4.3.1. Mediasi dan Perundingan	161
3.4.3.2. Mediasi dan Perbicaraan	163
3.4.3.3. Mediasi Dan Konsiliasi	166
3.4.3.4. Mediasi dan Kaunseling	168
3.4.3.5. Mediasi dan Arbitrasi	170
3.4.3.6. Kombinasi Mediasi dan Arbitrasi [<i>Med-Arb</i>]	170
3.4.4. Akomodasi Istilah di antara Sulh, Mediasi dan Konsiliasi	171

BAB KEEMPAT: AMALAN SULH DALAM MASYARAKAT MALAYSIA

4.1. Pengenalan	190
4.2. Sejarah Amalan Sulh dalam Masyarakat Melayu	192
4.2.1. Amalan Sulh Pada Masa Pra Kolonial	192
4.2.2. Semasa Zaman Kolonial	204
4.2.3. Pasca Kolonial	211
4.3. Peruntukan Sulh di dalam Undang-Undang Keluarga Islam Di Malaysia	223
4.3.1. Fungsi Jawatankuasa Pendamai	224
4.3.2. Fungsi <i>Hakam</i> dan Usaha Sulh	231
4.3.3. Peranan Peguam Syarie	247
4.3.4. Peranan Hakim Dan Usaha Sulh	252
4.3.4.1. Hakim Tidak Berhak Memaksa Pihak-Pihak Menerima Sulh	255
4.3.4.2. Pengesahan Hakim Terhadap Sulh Yang Dibuat di luar Mahkamah	257
4.4. Persetujuan Sulh Dalam Prosiding Rayuan	261
4.5. Sulh Atas Hak Yang Belum Menjadi Milik Pemunyaanya	265
4.6. Kesimpulan	270

BAB KELIMA: PROSEDUR SULH MENURUT KTM(S)S 2001

5.1. Pengenalan: Latar Belakang Sejarah Penggubalan	273
---	-----

Acara Mal di Malaysia	
5.1.1. Acara Mal Sulh	275
5.1.2. Pelaksanaan Sulh di JAKESS	279
5.2. Objektif Pelaksanaan Sulh	282
5.3. Kaedah-Kaedah Tatacara Mal (Sulh) Selangor 2001[KTM(S)S 2001]	286
5.3.1. Definisi	287
5.3.2. Penetapan Tarikh Sulh	288
5.3.3. Ketidakhadiran Pihak-Pihak ke Majlis Sulh	298
5.3.4. Keanggotaan Dalam Majlis Sulh	299
5.3.4.1. Pengerusi Majlis Sulh	300
5.3.4.1.1. Kompetensi Pegawai Sulh	301
5.3.4.1.2. Peranan Pengerusi/Pegawai Majlis Sulh	302
5.3.4.1.2.1. Mendengar dan Mengambil Keterangan	303
5.3.4.1.2.2. Bersikap Adil Dan Berkecuali	303
5.3.4.1.2.3. Merahsiakan Segala Maklumat	304
5.3.4.2. Pihak-Pihak Yang Bertikai	305
5.3.5. Bentuk-Bentuk Persetujuan/Perjanjian	306
5.3.6. Kes Diserahkan Kembali	307
5.3.7. Pindaan Draf Perjanjian	308
5.3.8. Penghakiman Berasaskan Persetujuan	309
5.3.9. Implikasi Kepada Pembatalan (Tarik Balik) Persetujuan Sulh	310
5.3.10. Kes-kes yang diputuskan di bawah Prosedur Sulh	316
5.3.10.1. Sulh Dalam Kes-Kes Permohonan Perceraian	332

5.3.11.Kuatkuasa Kebelakangan KTM(S)S 2001	336
5.3.12.Kemestian atau Sukarela	342
5.3.13.Pelaksanaan dan Penguatkuasaan Perintah Persetujuan	344
5.3.14.Implikasi Tidak Mematuhi Perintah Persetujuan	345
5.3.15.Bidangkuasa Pegawai / Pengerusi Majlis Sulh	347
5.4.Kesimpulan	351

BAB KEENAM: KESIMPULAN DAN CADANGAN

6.1. Pengenalan	352
6.2. Konsep Sulh dan Pensejarahan	352
6.3. Kaedah Pencapaian Sulh dan Kombinasi di antara Sulh dan <i>Tahkim</i>	361
6.4. Sulh/Mediasi Selepas Perceraian	369
6.5. Rekonsiliasi Dan Konsiliasi	371
6.6. Impak yang Positif dan Konstruktif dari Pelaksanaan Sulh	375
6.6.1. Sulh Memendekkan Tempoh Penyelesaian Kes	375
6.6.2. Mengurangkan kes-kes tertunggak	378
6.6.3. Kes-Kes yang Paling Berkesan diselesaikan Secara Sulh	378
6.6.4. Mengurangkan Kos yang Ditanggung Klien	379
6.7.Kelemahan dan Kekurangan	381
6.7.1.Kerelaan, Pelepasan Hak dan Perceraian	381

6.7.2. Sulh atas Hak dan Kepentingan Pihak Ketiga	386
6.8. Legaliti Sulh	387
6.9. Kompetensi dan Kuasa Pegawai Sulh	388
6.10. Kerjasama Pihak-Pihak Bertikai	390
6.11. Saranan	390
6.11.1. Menginstitusikan Sulh	391
6.11.2. Mempromosi Sulh Sebagai Alternatif Kepada Litigasi	393
6.11.3. Memberikan Penjelasan kepada Masyarakat Islam Mengenai Perbezaan di antara Sulh, <i>Tahkim</i> dan Mediasi.	393
6.11.4. Memaksimumkan Fungsi <i>Tahkim</i> dengan Mengaplikasikan Kombinasi Sulh dan <i>Tahkim</i>	394
6.11.5. Fleksibiliti Bidangkuasa Pegawai Sulh	396
6.11.6. Kuatkuasa Perjanjian Sulh Selepas Ditandatangani	403
6.11.7. Kesahan Perjanjian Sulh	404
6.11.8. Peningkatan Profesionalisma Pegawai Sulh	405
6.11.9. Taraf Jawatan Pegawai Sulh	406
6.12. Penutup	407
BIBLIOGRAFI	410
LAMPIRAN	